

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ І УПРАВЛІННЯ

ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ХАРЧОВОЇ ТА ПЕРЕРОБНОЇ ГАЛУЗЕЙ АПК

МАТЕРІАЛИ
VII Всеукраїнської
науково-практичної конференції

21-22 листопада 2018 р.

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

Київ НУХТ 2018

Підвищення ефективності діяльності підприємств харчової та переробної галузей АПК: Матеріали VII Всеукраїнської науково-практичної конференції, Київ, 21-22 листопада 2018 р.: Тези доповідей. — К.: НУХТ, 2018. — 190 с.

У збірник увійшли тези доповідей учасників VII Всеукраїнської науково-практичної конференції «Підвищення ефективності діяльності підприємств харчової та переробної галузей АПК», в яких розглянуто актуальні питання функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, висвітлено проблеми ресурсної, інноваційно-інвестиційної, фінансової, управлінської та зовнішньоекономічної діяльності підприємств.

Розраховано на науковців, викладачів, аспірантів і студентів економічних спеціальностей вищих навчальних закладів, яких цікавлять питання, пов'язані з функціонуванням підприємств харчової та переробної галузей АПК у сучасних умовах господарювання.

Редакційна колегія: О.Ю. Шевченко, А.О. Заїнчковський, О.О. Шеремет, В.В. Жебка, І.В. Ковальчук, Н.Я. Слободян, І.В. Новойтенко, Ю.Г. Левченко, Ю.Л. Труш, В.В. Рябенко, Л.М. Закревська (секретар), Т.О. Нагавичко (секретар).

Відповідальний за випуск д-р. екон. наук, професор А.О. Заїнчковський.

Матеріали конференції надруковано в авторській редакції.

Рекомендовано Вченою радою НУХТ
Протокол № 3 від 25 жовтня 2018 року

© НУХТ, 2018

СЕКЦІЯ 5. УПРАВЛІННЯ РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЮ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ.....	132
<i>1. Алюшкіна Т.В. Методи мотивації персоналу на вітчизняних підприємствах.....</i>	<i>133</i>
<i>2. Герасименко О.М. Забезпечення ефективної діяльності підприємств через оптимізацію витрат.....</i>	<i>134</i>
<i>3. Глушак А.Р. Потенціал підприємства: управління та результативність його використання.....</i>	<i>136</i>
<i>4. Демиденко А.В. Зменшення логістичних витрат агропромислових підприємств.....</i>	<i>137</i>
<i>5. Дідух С.М., Мандєва Л.А. Діагностика ефективності діяльності кондитерських підприємств України.....</i>	<i>138</i>
<i>6. Жебка В.В., Шевченко В.С. Особливості математичного моделювання економічних процесів в галузях АПК.....</i>	<i>140</i>
<i>7. Заїнчовська І.А. Аутсорсинг як засіб підвищення ефективності використання систем управління.....</i>	<i>142</i>
<i>8. Заїнчовський А.О. Нормування праці і підвищення її продуктивності.....</i>	<i>144</i>
<i>9. Кириченко В.О. Психологічні способи подолання стресу як фактор підвищення результативності діяльності керівника підприємства харчової промисловості.....</i>	<i>146</i>
<i>10. Колбаска В.Ю. Підвищення ефективності трудової діяльності на основі розвитку персоналу підприємства.....</i>	<i>147</i>
<i>11. Колос І.В. Методичні підходи до формування системи ключових показників ефективності функціонування промислового підприємства на засадах ощадливості.....</i>	<i>149</i>
<i>12. Колошко Н.В., Кудренко Н.В. Шляхи гармонізації та удосконалення обліку і аудиту заробітної плати на підприємствах України.....</i>	<i>151</i>
<i>13. Кравченко Д.П. Успішність управлінської праці: теоретичний та практичний аспект.....</i>	<i>153</i>
<i>14. Нагавичко Т.О. Фактори впливу на ефективність діяльності підприємства.....</i>	<i>154</i>
<i>15. Орліченко М.С. Психологічні аспекти лідерства в управлінні результативністю діяльності підприємств харчової промисловості.....</i>	<i>156</i>
<i>16. Рибачук-Ярова Т.В. Бенчмаркінг як засіб підвищення ефективності роботи підприємств.....</i>	<i>157</i>
<i>17. Романенко Н.В. Шляхи підвищення продуктивності праці на підприємствах сільського господарства.....</i>	<i>159</i>

На нашу думку, саме ці системи допоможуть підприємству в майбутньому скоротити свої витрати на сировину та матеріали. Адже система витрат пального дасть змогу знати про кількість палива, яке спожито автомобілем за певний час, а систему об'єму пального можна обладнати датчиком, який буде своєрідними контролером його рівня. За його значеннями можна буде контролювати обсяг витрат палива та, відповідно, несанкціоноване його зливання. Якщо ці дві системи встановити одночасно, то рівень витрат на сировину і матеріали значно скоротиться.

Література

1. Офіційний сайт СТОВ «Дружба-Нова» [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://druzhba-nova.com/>

Науковий керівник — канд. екон. наук Н.І. Жужукіна

ДІАГНОСТИКА ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ КОНДИТЕРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ

**Дідух С.М., канд. екон. наук,
Мандєва Л.А.**

Одеська національна академія харчових технологій

Кондитерські підприємства України здійснюють господарську діяльність в умовах динамічних змін ринкової кон'юнктури: посилення конкуренції, втрати традиційних зовнішніх ринків збуту продукції, зростання вартості сировини, відкриття ринків країн ЄС. У таких умовах для результативного управління підприємствами важливе значення має постійна діагностика ефективності їх діяльності.

Метою даної роботи є проведення діагностики ефективності діяльності кондитерських підприємств України на прикладі ПАТ «Львівська кондитерська фабрика «Світоч», ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен», ПрАТ «Домінік».

Для оцінки економічної ефективності кондитерських підприємств та виявлення напрямів її підвищення використано модель Дюпона. Дана модель широко використовується для оцінки ефективності діяльності підприємств на основі показника ROE (рентабельності власного капіталу) через його концептуальні складові: рентабельність продажів, оборотність активів і фінансовий леверидж:

$$\text{ROE} = \text{Рентабельність продажів} \times \text{Оборотність активів} \times \text{фінансовий леверидж} \quad (1)$$

Нами розраховано показники моделі Дюпона (табл. 1) на основі даних фінансової звітності обраних підприємств за 2015-2017 рр. [1-3].

Рентабельність власного капіталу усіх трьох підприємств знижується упродовж 2015-2017 рр. із різних причин.

Найбільш ефективною та прибутковою є діяльність ПАТ «Львівська кондитерська фабрика «Світоч», оскільки ROE підприємства у 2015 р. — на рівні 51,01 %, а у 2017 р. — 24,42 %. Порівняно із іншими об'єктами дослідження, «Світоч» має найвищу рентабельність продажів (10,2 % у 2017 р.), оборотність активів (1,81 обороти на рік) та високий рівень фінансового левериджу (1,32 у 2017 р.).

Таблиця 1

Розрахунок показників моделі Дюпона *

Підприємство	Рік	Рентабельність продажів, %	Оборотність активів	Фінансовий леверидж	Рентабельність власного капіталу (ROE), %
ПАТ «Львівська кондитерська фабрика «Світоч»	2015	11,71	2,85	1,53	51,01
	2016	11,93	1,95	1,49	34,60
	2017	10,20	1,81	1,32	24,42
ПрАТ «Домінік»	2015	7,93	2,01	1,19	18,98
	2016	6,33	1,93	1,16	14,21
	2017	5,82	1,82	1,14	12,08
ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен»	2015	4,40	0,34	1,42	2,10
	2016	1,69	0,34	1,28	0,74
	2017	1,07	0,36	1,35	0,52

* Розраховано авторами за джерелами [1-3]

Основною причиною двократного зниження ROE компанії «Світоч» є зменшення коефіцієнту оборотності активів на 36,4 % у 2017 р. у порівнянні із 2015 р. Рентабельність продажів при цьому знизилась на 1,51 п.п., а фінансовий леверидж — на 13,6 %.

Діяльність ПрАТ «Домінік» також є ефективною, про що свідчить ROE на рівні 12,08 % у 2017 р. Проте вона знизилась порівняно із 2015 р. на 6,9 п.п. Причиною цього є суттєве зниження рентабельності продажів — на 2,11 п.п. Оборотно́ість активів ПрАТ «Домінік» є високою — 1,82 обороти на рік, а фінансовий леверидж знаходиться в діапазоні 1,14-1,19.

Найменш ефективною є діяльність ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» — рентабельність власного капіталу знаходиться на рівні 0,52 % у 2017 р. Критично низький рівень рентабельності продажів підприємства поєднується із недостатньо ефективним управлінням активами, оскільки коефіцієнт оборотності активів дорівнює 0,36.

Висновок щодо ефективності діяльності кондитерських підприємств (табл. 2) можна зробити, на нашу думку, шляхом порівняння ROE із доходністю за депозитами та ОВГЗ в Україні на даний момент — 12-15 % [4].

Таблиця 2

Висновки щодо ефективності діяльності кондитерських підприємств

Показники	ПАТ «Львівська кондитерська фабрика «Світоч»	ПрАТ «Домінік»	ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен»
ROE у 2017 р., %	24,42	12,08	0,52
Оцінка рівня ефективності діяльності на основі ROE	висока	задовільна	низька
Тренд зміни ефективності діяльності на основі ROE	зниження	зниження	зниження
Основні проблеми	Зниження оборотності активів	Зниження рентабельності продажів	Падіння рентабельності продажів

Ключовими шляхами підвищення ефективності діяльності кондитерських підприємств, відповідно до проведеного нами дослідження, є прискорення оборотності активів, підвищення ефективності управління дебіторською заборгованістю, оптимізація запасів, оптимізація витрат, підвищення ефективності збутової політики.

Література

1. ПАТ «Львівська кондитерська фабрика «Світоч». Офіційний сайт Агентства з розвитку інфраструктури фондового ринку України [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <https://smida.gov.ua/db/participant/00382154>

2. ПрАТ «Домінік». Офіційний сайт Агентства з розвитку інфраструктури фондового ринку України [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <https://smida.gov.ua/db/participant/00382208>

3. ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен». Офіційний сайт Агентства з розвитку інфраструктури фондового ринку України [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <https://smida.gov.ua/db/participant/00382125>

4. Рейтинг депозитів юридичних осіб [Електронний ресурс] // Сайт фінансової статистики «Мінфін». — Режим доступу до ресурсу: <https://minfin.com.ua/ua/deposits/jur/>

ОСОБЛИВОСТІ МАТЕМАТИЧНОГО МОДЕЛЮВАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ В ГАЛУЗЯХ АПК

**Жебка В.В., канд. екон. наук,
Шевченко В.С.**

Національний університет харчових технологій

Математичне моделювання економічних процесів в галузях АПК направлене на удосконалення управління, що забезпечує ефективність функціонування об'єктів, процесів або явищ.

На сьогодні роль і значення моделювання різко зростає, що пов'язано з потребами теорії і практики управління в наявності адекватної ізоморфної моделі об'єкта управління, на базі якої вирішуються задачі обґрунтування оптимальної товарної стратегії підприємств переробної промисловості, оцінки основних закономірностей його подальшого розвитку з врахуванням вимог маркетингу, ринкового попиту, тенденцій затрат окремих видів ресурсів тощо.

Використання ієрархії економіко-математичних моделей дозволяє застосувати значно більшу кількість факторів (в сумі по всій економічній системі), ніж при автономних економічних моделях. Це, в свою чергу, дає можливість більш повно виявити існуючі взаємозв'язки між окремими складовими прибутку, і на цій основі здійснювати інновації (оновлення) продукції і технологій, формувати набір важелів стабілізаційного характеру, адекватний рівню зовнішньої нестабільності. З іншого боку, розроблена система економіко-математичних моделей дозволяє більш чітко розмежувати факторні ознаки на об'єктивні (матеріальні) і суб'єктивні (організаційні).

Ринкові перетворення в галузях АПК обумовили необхідність враховувати особливості організації та закономірності їх функціонування, можливість